

„Hajdu” besúg

Az alábbi összeállítással „Hajdu” fedőnevű besúgót tüntetem ki, az ő rólam és néhol a barátaimról szóló jelentéseiből szemezgetek. Csak egy kis töredékét közlöm annak az információmennyiségnek – hivatalos úton kaptam meg ezeket –, amit rólam gyártott ez a III/III-as ügynök. Majd látható, fekete tollal mindazt kihúzták a Történeti Hivatalban – ahonnan

származnak a dokumentumok –, amit az „ügynöktörvény” szerint állítólag kihúzhattak. Erősen „megszerkesztett” irományokkal van tehát dolgunk.

„Hajdu” jó időben tájékoztatott: ki szeretné hozzátartozóit elmenekíteni nyugatra; kinek közli majd írását az országban nem terjeszthető párizsi Magyar Füzetek; ki milyen álneven publikál tiltott kiadvá-

nyokban; mikor készül el az ellenzék összefogását példázó Bibó-émlékkönyv. Azt is jelentette, hogy a régi Mozgó Világ szerkesztői azt tervezik, ha eltávolítják őket, megszervezik a folyóirat bojkottját. Satöbbi.

Magam, mivel azt hittem, a barátom, odaadtam neki egyik készülő könyvem kéziratát és számtalan más írásomat, amelyekről, még mielőtt folyóirat-hoz vagy kiadóba kerültek volna, beszámolt azoknak, akik a megjelenést megakadályozó intézkedést elindíthatták.

Meggyőződésem szerint „Hajdu” igen tájékozott és hasznos besúgója volt a Szervnek.

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELVETŐMINISZTERIUMA
 A Történeti Hivatalban az Etv. 25. § alapján az eredeti kivétel!

SZERV: Hajdu-Bihar megye
 OSZTÁLY: III/III

MUNKA DOSSZIE

MINŐSÍTÉS: Titkos megbízott

FEDŐNÉV: "HAJDU"

"B" DOSSZIE SZÁM: H-63307/78

AZ ÜGY I. KÖTETBEN

KÖTET SORSZÁMA: I.

MEGNYITVA: 1978. II. 8.

LEZÁRVA: 19

ARCHIV SZÁM:

Hajdu-Bihar megyei Rendőrség-főkapitányság
 Állambiztonsági Szerve Szolgálat titkos!

Szám: 208-33/ /1979. A: "Hajdu" fn. tab.
 V: Bezzeg, László r. alez.
 I: 1979. dec. 18.
 H: Nyilvántás

Jelentés
 Debrecen, 1979. január 3-án.

1978. december 16-án voltam [redacted]. Visszavittém neki a legutóbbi látogatásakor kapott anyagot. Hár megfigyelésünkre felhívta, hogy mindketten szokásosan jó hangulatban vagyunk. Beszélgetésünk tartalma a következő:

- 2 -

Beszélgetésünk alatt mindvégig jelen volt [redacted] és felesége [redacted]. Készen, kikészült hangulatban. Ez megrendezett is lehetett, mivel legutóbbi, depressziós hangulatát Berkovitsnál szövé tettem, és elképzelhető, hogy Berkovits - aki egyébként megnagyarázta nekem ezt - valamilyen formában visszavetette. Egyébként a találkozó Berkovits Györgyvel nem jött létre, mivel telefonon arról értesítettem, hogy a kisfia napszobá, és csak akkor menjék fel hozzá, ha már átisten gyerekkorában ezen a betegsége.

Ez a látogatásom volt a második olyan eset, amikor [redacted] tudta, Berkovitsal jöttünk, és kérte, hogy jöjjön oda 6 is. Berkovits azonban mindkét alkalommal kimentette magát és nem jött el. Ugyanakkor velem telefonon közölte, hogy bármikor szívesen lát - az ő lakásán.

1978. december 18.

"Hajdu" sk.

Bezzeg, László r. előzetes főkapitány állambiztonsági helyettes

H: 2 példában

11-41819

81

Szám: 208-33/14/1979.

A: "Hajdú" fn. tmb.
V: Bezzeg László r. alez.
I: 1979. március 13.
H: Nyilvános

Jelentés

- 2 -

Másnap délelőtt Berkovits Györgyöt korestem fel, kétség ideje volt, filmet készítenek és ehhez helyezett képeket mondta de nem jött érte a kora, ezért taxit hívott. Először nekem az említett Hajdú Béla - gyet, azt mondta az ajtóknál én senkivel, azt írják amit én jónak látok. Először Béla leg-ujabb könyvének kéziratát, amit legutóbb megírt, kérte hogy mondjak majd véleményt. Elmondta, hogy a könyvvel problémák vannak, nem akarják kiadni.

Délután [redacted] látogatott meg, egyedül volt. Elmondta, hogy kérte Berkovitsot, hogy jöj-jön el ide hozzá, mivel én is itt leszek, de Berkovits nem jött meg határozottan.

1979. március 12.

"Hajdú" sk.

M-41819

A: "Hajdú" fn. tmb.
V: Bezzeg László r. alez.
I: 1979. augusztus 27.
H: Nyilvános

Jelentés

Debrecen, 1979. augusztus 27-én.

1979. augusztus 25-én jártam [redacted] beszélgetésünk tartalma a következő:

- 2 -

[redacted] elmesélte még, hogy irását hoz név nélkül. Ott elolvasták, mindenkinek tetszett, és megkérdezték, hogy ki írta. Berkovits megmondta, mire Veress Miklós elutasította a közlését. [redacted] erre levelet írt Veressnek, melyben kéri indokolja meg "feszélyeskedését", hogy miért nem közölhető. Veress válaszában megindokolta, egyben visszatámasztotta a hangnemet több szerényeséget javaslva.

"Hajdú" s.k.

Intézkedés: A jelentés kivonatát meg kell küldeni a BM III/III. Csofág-nek.

K: 2 pld-ban
E: 1 pld-t BM III/III. Csofág
C: K.M.

M-41819

Minősítés törölve!

BR-40-46-11-7/14-49/89
199. 1999.02.23. hó nap

Dr. Halknás László

A. [redacted]
V. [redacted]
I. 1980.01.11.
H. [redacted]

Jelentés.

1980 július 14-én jártam [redacted] építész, [redacted] voltak nála, később megérkezett Berkovits György is a kisfiával. [redacted] épülő szobájában unokahuga, [redacted] segítkezett, ő a beszélgetésben nem vett részt, a szomszéd szobából csak ebédelni jött. [redacted] közben fogorvoshoz ment, továbbra is gyulladt fogorvosa here kinezése, de hamarosan visszatért a fogorvoshoz. [redacted] elmondta, hogy 15-én indulnak [redacted] Erdélybe, körülbelül két hétig maradnak, illetve különböző időpontokban jönnek haza, [redacted] marad legtovább, ő valószínűleg autópályán jön haza. Közben telefonokat bonyolított le, Szegedről édesanyja telefonált, aki az utlevelébe az "ablakot" intézte. Őten mennek, autóval, a Gyimesi havasokban van egy ismerősüknek egy faháza, az lesz a bázis, de városokba is mennek. Kérdezte [redacted] től, hogy nem üzen-e valakit valakinek, [redacted] azt felelte, nem. [redacted] egyébként [redacted] lakásának építkezésén segítkeznek.

[redacted] kérdésére elmondta, hogy a Bibó-émlékszn még nincs készen, kb. hat hét múlva készül el, be fogják köttetni. Berkovits kérdésére ugyanezt válaszolta. Berkovits elmondta, hogy a lengyelországi illegális kiadó igazgatóját perbe fogták, és az utolsó szó jogán nagy beszédet mondott, melyet a SZER 13-án szóról szóra közölt, és 14-én délután megismétlik. [redacted] azt mondta, hogy magnóra kellene venni és legépelni, de neki most nincs rádiója, javítás alatt van. Közben [redacted] is elment egyszer bevásárolni, majd amikor visszatért főzéskébe fogott. Berkovits értesülései szerint a kereskedelmi minisztériumokat is összevonják, ismert elöttük az a hír is, hogy az ipari minisztériumokat egyesítik. Berkovits szerint más gazdasági strukturákban ez természetes, van egy gazdasági minisztérium, és minden oda tartozik. Elmesélte, hogy Miskolcon volt előadást tartani, és valaki hazahozta autóval, aki mindvégig lakost és Huszárt dícsárta neki, és ezt elég nehéz volt elviselni. [redacted] kérdésére azt válaszolta, hogy ha jövőre is ő kap meg egy bizonyos megbízást, akkor továbbra is szükség lesz az életut-interjúkra. [redacted] hamar távozott, később őt

M-41819

2

237

[redacted] követte, aki az utra néhány üveg bort vásárolt, és hamarosan visszatért. Amikor [redacted] a sült virslit feltálalta, felkiáltott, ez jótékonyági ebéd. [redacted] kérdésre azt felelte, hogy értesülései szerint Kocsis Zoltán zongoraművész elvállalta egy jótékonyági koncerten való szereplést. Berkovits távozása előtt olyan ígéretet tett, hogy 19-én vagy 26-án meglátogat, és akikkel [redacted] is magával hozza. [redacted] távozott. Elmondta, hogy [redacted] szokatlan összeállni, és közösen gépelgetik most például a Bibó-émléksznomat, így egy főre oldalanként 1 forint, 120 forint jut. Kérésre bevett egy ilyen hetes csoportba. Más, említésre méltó dolog nem hangzott el.

1980 július 15.

Minősítés törölve!

BR-40-46-11-7/14-49/89
199. 1999.02.23. hó nap

M-41819

41

BELÜGYMINISZTERIUM
III/III-4-a alosztály

SZIGORUAN TITKOS!

Dr. Hellebrandt László

3.

Tudás folyamathoz!
Herczeg Miklós

Adta: "Hajdu" fn. tmb.
Vette: Udvardi Ernő r. fhdgy.
Hely: Debrecen /nyilvános/
Idő: 1981. április 28.
Tárgy: A Mozgó Világnál tervezett akció

Minősítés törölve!
BM-40-16-11-78/1-75
.....
199. 1999-04-13 hó nap
.....
.....

J E L E N T É S

Budapest, 1981. május 5.

"1981. április 18-án jártam Kenedi Jánosnál. Megérkezésén után nem sokkal Berkovits György érkezett meg, majd később Streletzki János /vezetőnevelőben botleltérések lehetségesek, hallás után írom/. Streletzki egyetemi tanár, 44 éves, jó-humoru, kiegyensúlyozottnak látszó férfi, beszélgetésükből az derült ki, hogy régen járt Kenediéknel, és nem tartozik az ellenzékieskedők szorosán vett centrumához, de szimpatizál velük. Felesége ugyanannál az intézménynél könyvtáros, így hozzájut nyugati folyóiratokhoz, esetenként a zároltakhoz is, most is francia folyóiratokat hozott, nem figyelhettem meg, miket, de arról beszéltek, hogy a francia kommunista párt - a folyóirat szerint - részt vett kommunista igazgatású városokban a vendégmunkások kiverésében a városból. Streletzki körülbelül egy órával ott-tartózkodás után elment.

Berkovits György olyan híreket hozott, melyeket Kenediék is akkor hallottak először. Elmondta, hogy Reményi József

4-845

M-41219/1.

208-301

21

Főszerkesztőtől másfél hónapi megbízatását visszavonták, és a Muzgó Világ főszerkesztőjévé Zöldi Lászlót nevezték ki, aki ugyan három napi gondolkodási időt kért, de mindenki tudta, hogy elfogadja majd az ajánlatot. Berkovits részletesen ismertette Zöldi életrajzát, pályafutását. Elmondta, hogy Zöldi a szerkesztőségben beszélgetett az emberekkel, közölte, hogy Berkovitsnak és Alezínak nemie kell, Csakó ugyan már negyvenéves, de egyelőre maradhat, stb. A Muzgó Világ szerkesztői nagyszérelték továbbvinni a lapot, az illetékes fórumon azt a javaslatot tették, hogy legyen Zöldi főszerkesztő egy KISz-lapnál, ők pedig viszik tovább a Muzgó Világot, de levessik róla a feliratot, hogy a KISz KB folyóirata. Berkovits elmondta, hogy egyeseket váratlanul értek az események, volt, aki hajlandó lett volna esetleg igazodni az eseményekhez, de nincs rá lehetőség. /Szabados nevét említette./ A történetekre ők a következőképpen reagálnak:

- 1./ A szerkesztőség testületileg lemond, ezt 21-én teszik. Nem köteleztek rá senkit, de majdnem mindenki benne van.
- 2./ Egy tiltakozó beadványt szerkeszteni, melyben részletezik a lapot ért eddigi sérelmeket, cenzurát, betiltást, stb., ezt a beadványt Óvári Miklóshoz viszik be, hogy Aczél György tőle tudja meg, és "üsse meg a guta".
- 3./ Aláírási akciót szerveznek tiltakozásul, felosztják egymás között a vázont, és nagyon gyorsan lebonyolítják, 21-22-én, mire a hatóságok felbővrednek már be is fejezik.
- 4./ Valami homályos, még nem konkrét elképzelésük van arra nézve is, hogy a többi folyóiratnál megpróbáljanak valamilyen rokonszeny nyilvánítást elérni. Példaként említette, hogy a Kortárs mondjuk májusban csak klasszikusokat közölne.

Kenedi lelkesedett a tiltakozó aláírások gyűjtéséért /melyet szintén Óvári Miklóshoz kívánna vinni/, éppen javasolni akartam - mondta - csak az a probléma, hogy két nagy aláírási akció után kihez lehet még odamenni? Berkovits elmondta, hogy szerkesztőségekre, és szakélyekre gondoltak, Kenedi javasolta például Körösi a Valóságnál, Szűcs Györgyöt az Élet és Irodalomnál.

Mindenellett Berkovitsék megkérik azokat a szerzőket, akiknek elfogadott köziratuk van a Mozgó Világnál, hogy kérések vissza, hivatkozva arra, hogy annak közlését a történetek után nem látják biztosítottak. Így elérhetik azt, hogy a lapnak hónapokig nem lesz anyaga. Kenedi itt magánlított még, hogy meg lehetne keríteni az előfizetők listáját, az is jó lenne valamire, például néhány előfizető beperelné a Lapkiadót, hogy nem kapta meg az újságját, amit előre kifizetett. Ehhez még elmondta Berkovits, hogy a betiltott, illetve cenzurált számok helyett 231di egy március-áprilisi összevont számot tervez, de lehet, hogy ehhez sem lesz anyaga. A májusit is átalakította, így például kivette Szilágyi Sándor írását is.

Berkovits azzal bucsuzott, hogy másmay találkoznak Kenediökkel Adyligeten, ahol egy nagyobb társaság jön össze.

25 21

"Ez, említésre méltó dolog nem hangzott el,"

1981. IV. 21,

"Hajdu" sk.

Értékelés: A tmb. feladatát kiválóan hajtotta végre. Az információkat 1981. április 19-én szóban jelentette már, ami lehetővé tette számunkra a gyors intézkedést.

41813/1.

41

Mlásítás törölve!
BM-40-16-11-78/1-75
sz. írat alapján
199. 1999-01-13 hó nap
Tel.

26 26

- 5 -

Intézkedés: Az információt felhasználtuk tájékoztató jelentéshez, illetve a szóbeli jelentése után előkészületeket tettünk az akció megelőzése, akadályozása érdekében.

Feladat: Az akcióval kapcsolatban minden újabb információt soron kívül jelentsen. Az esetleges tiltakozási akcióhoz nem csatlakozhat.

Következő találkozó: 1981. május 23.

Udvardi Ernő r. f.ügy.

Nytsz: 4/4-²⁴⁵..../81.
K: 5 pld.
1 pld. III/III-4-b elosztály
1 pld. "Várákozók" do.
1 pld. "H" do.
1 pld. Táj. slo.
1 pld. Táj. ti.
Készítette: UE/RM

-41819/1.

5.1

Minőségirőlvél
B.M. 40-16-11-78/11-75
sz. irat alapján
1999-04-13
199. *11.22* nap

Dr. Hallebrandt László

Utolsó folyamathoz!
Herczeg Miklós

79 7

Hajdú - Bihar megyei RFK
Állambiztonsági Szerve

Szám: 208-33/11 -1982.

Jelentés.

Szigorúan titkos!

*A. Szajka tunc.
N. 10
T. 1981 dec. 30.
H. Wj...*

1981 december 30-án jártam Kenedi Jánosnál, ahol jelen volt Berkovits György is. Beszélgetésünk tartalmát az alábbiakban foglalom össze:

Érdeklődtek, hogy vagyok, mi ujság, Kenedi nehezményezte, hogy régen láttak. Elmesélte, hogy nemrég találkozott Petri Györggyel, aki debreceni látogatásáról, az egyetemistákról sok jót mesélt neki. Azt feleltem, hogy nekem Petri egészen mást mondott, történetesen azt, hogy nem volt megelégedve az aktivitással, az egyetemisták még kérdezni sem mertek. Kenedi érdeklődött Csengey Dénes felől is, és amikor elmondtam a városszerte ismert információkat Csengeyről elhuzta a száját. Véleményemet Berkovits azzal egészítette ki, hogy levélben kereste meg Csengeyt, hogy írjon nekik, de amit kapott tőle, az nagyon rossz volt, nem is közölték.

Kérdésemre elmondták, hogy Kenedi felesége Pap Mária Pécs-környékén van egy barátjával. Megkérdeztem Berkovitsot, hogy min dolgozik most? Azt felelte, semmi komolyabb dolgot nem művel, Kenedi szintén. Beszélgetni kezdtek egymással is, Kenedi kérdésére Berkovits azt felelte, hogy Kiss János dolgozik most valamin, és Konrád is.

~~.....~~
~~.....~~
~~.....~~

~~.....~~ Berkovits azt kérdezte, hogy Kenedi szerint miért volt Andropov Budapesten? Kenedi szerint csak találgatások vannak, de ezek szerint Andropov a lengyel események kapcsán konzultált itt az illetékesekkel. Az várható - mondta, hogy itt is rátenyerelnek egy kicsit az ellenzékre. Ebben a kérdésben például Bence nagyon pesszimista, de lehet, hogy ez a "lelkében dúló viharok külvilágra kivetített képe". Másoknak is az a véleménye, hogy Andropov látogatása mindenképpen összefügg a lengyel eseményekkel.

M- 41819/1.

Minősítés törölve!
BM-60-16-11-72/1-75
sz. irat alapján
199. 1999-04-13 hó nap
Hajdu

- 2 -

80 E

Feltűnő volt számomra, hogy nem érdeklődtek a lengyel események visszhangja felől, arról, hogy milyen volt ennek a hatása az ipari munkásságra. Ugy gondolom, hogy ez arra vall, hogy e tekintetben az ő tapasztalatuk is megegyezik a hivatalos állásponttal.

Bucsuzóul Kenedi átadta olvasásra a Beszélő első számát, azaz, hogy "réér". Berkovits is velem jött, kocsijával egy darabon elhozott, közben elmondta, hogy van valamije, amit szeretné, ha elolvasnék, és véleményeznék. Megegyeztünk, hogy legközelebbi látogatásomkor felkeresem majd, miután a kéziratból egy példány van, és nem akarja kiadni a kezéből. Más, említésre méltó információ nem hangzott el.

1981 december 30.

Hajdu

Készült: 2 pld. kiv.
1 pld. BM III/III-4/a. Alo.
1 pld. Ért. ti.

M-41819/1.

61

Hajdú - Bihar megyei RFK
Állambiztonsági Szerve

Dr. Hellebrandt László

Jelentés. SZám: 208-33/11 -1982.

Működés törölve!
BM-40-16-11-42/1-75
sz. irat alapján
1999-04-13 nap

Törés folyamatban!
Ezeres NK-165

1982 január 23-án találkoztam Berkovits Györggyel a laká-
sán, az ott elhangzottak tartalmát az alábbiakban közlöm:

Berkovits novellákat írt, ezeket kellett elolvasnom és vé-
leményeznem. Öt novellát olvastam: /a címek nem pontosak/

1./ Nagyapa bucsulevelei - Korniss Mihály novelláinak utánza-
ta. 2./ Lopott-e májgát Rásó Zoltán? - inkább riport, vagy tár-
ca, tartalma szerint Rásó Zoltánt a közértben libamáj lopással
gyanusítják meg, igazát a bíróságon is képtelen megvédeni. Az
írás az állampolgár teljes kiszolgáltatottságát sugallja.
3./ Q. álmai. Ez a Q. nevű személy mesél egy kurvának, akinek
el kell lennie találni, hogy a mesélt történet mikor játszódik, de
a leánynak ez nem sikerül. Q. azt meséli, hogy 17 éves korában
letartóztatták, mert iskolai guminyomdán röpcédulákat készített
"Független Magyarországot!" felirattal. Mindenféle megpróbál-
tatáson keresztül megy a börtönben, vétkét ugyanis egyből elis-
meri. Egyedül van egy cellában, és egyszer egy provokátort lök-
nek be hozzá, hogy feltételezett cinkosait köpje be, másszor
elvtársak keresik fel barátságosan unszolva ugyanezre különfé-
le ígéretekkel, egyszer pedig egy bűnöző lesz a cellatársa, aki
"mit mondtál az anyámról?!" felkiáltással egyből nekiesik, és
egész éjjel veri, rugdossa, majd reggel eltűnik ő is, mint a
többi. 4./ A nagymamáról szól a negyedik novella, aki a történet
végén beleesik egy általa a szabadban rakott tűzbe; korábbi meg-
nyilvánulásai erősen vallásosak voltak, most a történet azt su-
gallja, hogy boszorkány volt. 5./ JUJU levelei - egy disszidált
lány levelei Budapesten maradt szerelméhez, aki politikai tanul-
mányát elküldi Jujunak, aki leveleiben ebből a tanulmányból
lépten-nyomon idéz. Az idézetek Berkovits szerint az ő Bibó
kötetben közzétett tanulmányából, valamint Zsille egy másik írá-
sából valók. Szó esik bennük jócskán a demokráciáról, nagyha-
talmi politikáról, szabadságról antikommunizmusról.

Elmondtam, hogy ezekből a novellákból nem derül ki az ő
eredetisége, és szerintem a Nagymama a legjobb, a többiben za-
varnak azok a betétek, amelyek politikai nézeteit tükrözik.

M-41819/1.

81

Azt mondta, érdekesek az olvasói reagálások, mert a többiek pedig a libamáját tartják a legjobbnak, de szerinte is a Nagymama a legjobb, ezt is ajánlotta fel a SZETA-könyvbe, Kőszeg Ferenc azonban elkérte a Libamáját is mert még nem döntött, melyiket teszi be.

Kérdésekre elmondta, hogy a Szépirodalmi Kiadóval van szerződése egy novelláskötetre, amire pénzt is fog fölvenni. Elmesélte, hogy annakidején bevitte a "Gabes"-t és a Terepszemlét, ez volt a taktika. A Gabesre azt mondták, nem mehet, de a Terepszemle igen, mindössze két írást hagyjon ki belőle. Ő beleegyezett, majd egy barátjával visszacsempészték az irásokat. Legutóbb újra bevitte a Gabest, újra azt mondták, hogy sajnos, nem mehet, ő pedig azzal az ötlettel állt elő, hogy akkor kössenek szerződést egy novelláskötetre. Így kezdett el novellákat írni.

/A novellák keltezését nézve ez nem lehet igaz, mert 1979-es keltezésű is van közöttük. /

Megkérdeztem, mi a véleménye a Beszélőről /az asztalán nolt/, azt felelte, nagyon jónak tartja. Mondtam, hogy én annál kevésbé, bennem például felmerült az a gondolat is, hogy az az idős mezőgazdász bácsi az éhségstrájkjaival valóban nem lehet teljesen normális. Berkovits azt mondta, hogy az átlagember szemében valóban nem az, ha mindennel egyetértene, ami itt történik, akkor nyilvánvalóan az lenne. Egyébként - mondta - az a nagy probléma, hogy Harasziéknak nincsenek információik. Ott vannak például a sztrájkok - mondta - én nem hallottam ilyesmiről? Azt feleltem, hogy vigyázni kellene ennek a megítélésénél is, mert nem minden munkabeszüntetés minősíthető sztrájknak, és ha mégis ezt tesszük, az hamis következtetésekhez vezet.

Gazdasági fejtegetésekbe kezdett a szocialista országok fokozatos tönkremenéséről. Elmondta, hogy Magyarország adósságai 9-13 milliárd dollár között lehetnek, és ez az egy főre vetítve eléri, vagy meghaladja Lengyelország adósságait. Beszélt a tulajdon fogalmának elévüléséről. Szerinte azé a gyár, aki vezeti, aki rendelkezik az embercsoport és a termelőeszközök felett. Ez a fogalom már a kapitalizmusban is átalakult, tényleges tulajdonos már ott sincs, mint ahogyan a szocializmusban sem a nép az. Elmondta, hogy a reformok semmit nem érnek addig, míg abban a vezetésben, amelyik tönkretette az országot, győ-

keresen nem vágnak rendet. A reform elhal a gyárkapunál, mert a régi vezető nem veszi be.

A SZETA-könyvet szedik. Az a probléma, hogy hivatalosan nem kereshettek meg senkit, titokban tárgyaltak nyomdászokkal, de azok nem vállalták, és "most valami modern helyen van". Technikailag szitázás és nyomdatechnika lesz. Megkérdeztem, hogyan készül a fakszimile, milyen berendezések kellene hozzá, de azt felelte, hogy ezt nem tudja, nem ismerős a szakmában. Nem lesz valami szép - mondta - de talán már februárban kész lesz.

A Csalog-Földes vitéről elmondta, hogy Földes nem jelent meg. Szerinte Földes nem is tudott az egészről, csak ráírták a nevét a meghívóra. Amúgy sem lett volna igazi vita, mert mindenki csak azért ment el, hogy Földest cikizzék. Így aztán nem lett semmi. De hogy nem jött el, észoltnak az is elégtétel.

Megkérdezte, mi a véleményem Zsolt legújabb könyvéről, [redacted] Azt feleltem: sajnós, élesen elválnak azok a szövegrészek, amiket a riportalany mond, meg amit Zsolt. [redacted] Délután váltunk el, Kenedi telefonon érdeklődött, mert háromkor mennie kellett a kórházba, így a vele való találkozást elhalasztottuk.

1982. január 26.

Kajdu
Minősítés törölve!
BM-ko-16-11-78/1-75
sz. irat alapján
199. 1999. 01. 13. hó nap
Ferdő

Kiegészítés: A "Gabes" című Berkovits irás a Magvető Kiadónál megjelenés előtt áll.

Kajdu

- K: 2 pld. kivonat
- 1 pld. BM III/III-4/a. Alo.
- 1 pld.

M-41819/1.

10

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI
MINISZTER

Rehabilitációs Bizottság Titkársága

Üsz: 5212/21.

Berkovits György
Budapest

Tisztelt Berkovits Úr!

Kormány által létrehozott Rehabilitációs Bizottság 1991 március 20-ai ülésén foglalkozott az Önt ért sérelmekkel. A testület megállapította, hogy az elmúlt évtizedekben többször szenvedett olyan állmaigazgatási megtórló intézkedésektől, amelyeknek jelentős munkajogi hátrányai is voltak. Ezért a testület - a Kormány nevében is - megköveti Önt.

Sajnos a bizottságnak nincs arra felhatalmazása, hogy a társadalombiztosítást érintő kérdésekben hozhasson döntést vagy a munkáltatóját utasítsa a végzettségének megfelelő munkakör kialakítására. A nyugdíj szempontjából folyamatos munkaviszony elismerését már kezdeményeztük, de a megoldás módja még nem rajzolódott ki. Erről egy korábbi levelünkben már tájékoztattuk Önt. Ilyen helyzetben a testület csak egyet tehetett. Az erkölcsi elégtétel nyújtása mellett egyszeri kárenyhítésben részesítette Önt. Ez azt jelenti, hogy

50 000.- Ft-t

utaltunk ki az Ön részére. Ez egy a későbbiekben esetleg megállapításra kerülő kártérítési összegből levonásra kerül. (A pénzt postán juttatjuk el Önhez!)

A testület nevében kívánok Önnek jó egészséget, sikerekben gazdag, tevékeny éveket.

Budapest, 1991 április 15.

Tisztelettel

Andrásfalvy Bertalan
Andrásfalvy Bertalan
miniszter